

สำนักงานศิลปวัฒนธรรม

พิมพ์ครั้งที่ ๕

ลง เรือ แป๊ะ

วิชฌู เครือวาน

เปิดข้อเท็จจริงหลากหลายมิติ
เหตุการณ์ ๕ ปี
กับการลง “รัฐนาวา”
ตั้งแต่ “ยุค คสช.” จนถึง
“รัฐบาลประยุทธ์ ๒”

လူဝေဝေပေး
၁၁၁၁၁၁

ลวเรือแป๊ะ

วิษณุ เครืองาม

ลงเรือแป๊ะ • วิชาญ เครื่องงาม

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : สำนักพิมพ์มติชน, กันยายน ๒๕๖๒
พิมพ์ครั้งที่ ๒-๔ : สำนักพิมพ์มติชน, ตุลาคม-พฤศจิกายน ๒๕๖๒
พิมพ์ครั้งที่ ๕ : สำนักพิมพ์มติชน, ธันวาคม ๒๕๖๒

ราคา ๓๓๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

วิชาญ เครื่องงาม. ลงเรือแป๊ะ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๖๒.
๓๔๔ หน้า. ๑. รัฐบาล--ไทย. ๒. ไทย--การเมืองและการปกครอง. I. ชื่อเรื่อง.
351.593
ISBN 978 - 974 - 02 - 1677 - 3

สำนักพิมพ์มติชน | www.matichonbook.com

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคะนาท, สุพจน์ แจ้งเร็ว, สุชาติ ศรีสุวรรณ,
ปิยชนันท์ สุทวีทรัพย์, ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์, นงนุช สิงหเดชะ

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : อพิสิทธิ์ วีระจาวุวรรณ

รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์, มณฑล ประภากรเกียรติ

บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ บุณปาน • หัวหน้ากองบรรณาธิการ : สุกชัย สุชาติสุธารธรรม

บรรณาธิการเล่ม : โมน สวัสดิ์ศรี • พิสูจน์อักษร : ชัยรัตน์ เลิศรัตนพร

กราฟิกเลย์เอาต์ : กวาลัย เจนกิจณรงค์ • ศิลปกรรม-ออกแบบปก : นุสรา สมบุญรัตน์

ประชาสัมพันธ์และการตลาด : ภัมรพี ฐารัตน์, ณัฏชา เชี่ยวกล

บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤมาล ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๒๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๕๔๑๔

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชน ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤมาล ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๐๐๐, ๒๑๐๔ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๙๐๑๓

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤมาล ประชานิเวศน์ ๑
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๐-๓๓๖๐ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๙๐๑๒๒

Matichon Publishing House a division of Matichon Public Co., Ltd.

12 Tethsabannaruean Rd., Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

ในกรณีที่หนังสือมีข้อผิดพลาดจากการพิมพ์ เช่น หน้าขาดหาย หน้าซ้ำ หน้าสลับ เข้าเล่มกลับหัว

กรุณาติดต่อมาที่ email: matichonbook.sales@gmail.com

หรือ inbox: [f matichonbook](https://www.facebook.com/matichonbook) เพื่อขอเปลี่ยนแปลงใหม่

หากท่านต้องการสั่งซื้อหนังสือเล่มนี้จำนวนมากในราคาพิเศษ

โปรดติดต่อโดยตรงที่ บริษัทงานดี จำกัด โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๓ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๙๐๑๒

ฝ่าย MATICHON PREMIUM PRINT : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) รับผิดชอบสั่งพิมพ์ทุกประเภท

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๑๙, ๒๔๒๔ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๙๐๑๒

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	๗
ผู้โดยสารโปรดทราบ	๙
เรือเอ๋ยเรือแป๊ะ	๑๕
ก่อนจะถึงมือแป๊ะ	๒๓
คสช.มาแล้วจ๊ะ	๒๙
๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗	๓๗
ก่อตั้งรัฐบาล	๔๓
รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว	๕๑
แม่น้ำ ๕ สาย	๕๗
ตั้งรัฐบาล	๖๕
คสช.และ ม.๔๔	๗๙
มารู้จักนายกฯ ลุงตุ๊กันหน่อย	๘๗
รัฐบาลกับสื่อ	๑๐๑
โซเชียลมีเดีย	๑๑๓
เริ่มงาน	๑๒๑
การประชุม ครม.	๑๒๗
ครม.สั่งญจ	๑๓๕
ว่าด้วยการเป็นรัฐมนตรี	๑๔๓

วันๆ รัฐมนตรีทำอะไรกัน	๑๕๓
ควัว กรม.	๑๖๙
ปรับ กรม.	๑๗๕
ภาษาไทยวันละคำกับรัฐบาล	๑๘๗
พระยาน้อยชมตลาด (คลองผดุงกรุงเกษม)	๑๙๗
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๒๐๗
การเสด็จสวรรคตของรัชกาลที่ ๙	๒๒๑
การขึ้นครองราชสมบัติของรัชกาลที่ ๑๐	๒๒๙
สถาปนาสมเด็จพระสังฆราช	๒๓๗
พระมหากษัตริย์กับรัฐบาล	๒๔๓
ปฏิบัติการถ้ำหลวงฯ ๒๕๖๑	๒๔๙
วิธีคิดและวิธีทำงานของรัฐบาล	๒๖๑
รัฐบาลทำอะไร	๒๗๕
การปฏิรูปประเทศ	๒๙๑
ผู้นำกับลักษณะความเป็นผู้นำ	๓๐๕
ผู้นำทางการเมืองของไทย	๓๒๓
โรดแมปการเมืองไปสู่การเลือกตั้ง	๓๔๗
พระราชพิธีบรมราชาภิเษก	๓๕๓
เดือนสุดท้าย	๓๖๕
เรือเทียบท่า	๓๗๑

คำนำสำนักพิมพ์

เป็นอันสรุปได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาจะยังมีสถานะผู้นำประเทศภายหลังการเลือกตั้งในเดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๖๒ต่อไป ท่ามกลางทิศทางการเมืองไทยอันผกผันอย่างไม่อาจไตร่ตรองล่วงหน้า หากแต่รัฐบาลชุดใหม่ที่มาจากการเลือกตั้ง อีกทั้งรัฐมนตรีจากพรรคร่วมรัฐบาลค่อนข้างหลากหลาย เหลี่ยมเล่ห์การเมืองซับซ้อนกันอย่างวายว้ายเช่นนี้ก็เชื่อว่าบริบททางการเมืองในยุครัฐบาลชุดก่อนซึ่งมาจากการยึดอำนาจจะไร้ซึ่งสีสัน เนื่องจากยุคสมัยดังกล่าวได้ผลักดันให้ประชาชนตื่นตัวทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง โดยเฉพาะประเด็นต่างๆ ที่ยังมีผลสืบเนื่องอย่างน่าจับตามอง

วิชญ์ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายกฎหมาย รับรู้ทุกปรากฏการณ์ในบริบทดังกล่าวอย่างละเอียดลออ จึงเกาะเกาะเกาะเรื่องราวต่างๆ ออกมาเป็นบทบันทึกด้วยลีลานักเขียนภายใต้หนังสือ *ลงเรือแป๊ะ* ได้อย่างน่าสนใจ นับแต่ก้าวแรกของรัฐบาลประยุทธ์ที่อย่างเหยียบเข้ามาในสนามการเมืองหลังการยึดอำนาจ อาสนาว่ารัฐนาวาผันเข้าสู่เกลียวคลื่นแห่งความไม่แน่นอน หามุมให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากวงจรความขัดแย้งทางการเมืองซึ่งกินเวลากว่าทศวรรษ

เมื่อหวนคำนึงถึงนิยามของรัฐธรรมนูญ เป็นจริงดังว่าที่รัฐบาลและคณะรัฐมนตรีเปรียบเสมือนเรือลำหนึ่ง พิงแล่นราเรือฝ่าพายุโหมท่ามกลางมวลคลื่นซัดสาดอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่เหตุใดรัฐบาลที่เกิดจากเหง้ากอเดียวกับกองทัพกลับเปรียบได้กับเรือแป๊ะ หรือเพราะผู้โดยสารในเรือต่างต้องทำตามคำสั่งของผู้ว่ารัฐธรรมนูญท่ามกลางสภาวะปรวนแปร และแท้จริงรัฐธรรมนูญที่นำโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชานั้นเป็นอย่างไรกันแน่ เป็นเผด็จการตามเนื้อผ้าอย่างจริงแท้หรือยังเว้นพื้นที่ให้แก่ความเป็นประชาธิปไตย การบริหารอำนาจของพลเอกประยุทธ์เป็นไปเพื่อให้บ้านเมืองเป็นปกติสุขหรือไม่

เพื่อคลายข้อสงสัย หนังสือเล่มนี้จึงขยายความให้เห็นข้อเท็จจริงในหลากหลายมิตินับแต่การยึดอำนาจใหม่ๆ เปิดประเด็นว่าเหตุใดประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ในยุคสมัยนี้ หากไม่มีรัฐบาลพลเอกประยุทธ์แล้วบ้านเมืองจะเป็นอย่างไร อีกทั้งยังกล่าวถึงข้อราชการในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่าน คณะรัฐมนตรีที่จำเป็นต้องทำงานแข่งกับเวลา ท่ามกลางสายตาประชาคมจากทุกมุมโลกที่กำลังจ้องจ้องปรากฏการณ์ทางการเมืองของไทยอย่างไม่อาจละวางดุจเส้นทางของรัฐธรรมนูญที่เต็มไปด้วยอุปสรรคขวากขวางแต่มีจุดหมายชัดเจน ขณะที่ช่วงท้ายของเล่มยังขบเน้นบทบาทของผู้ว่าไทยในแต่ละยุคสมัย ดุจรอยทางให้รำลึกนึกถึงและเปรียบเทียบกับสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน

ลงเรือแป๊ะ จึงเป็นบทบันทึกเกี่ยวแก่เหตุบ้านการเมืองอันทรงคุณค่า เพราะไม่ว่าทั้งนักการเมืองจนถึงประชาชนทั่วไปต่างก็ควรศึกษาเรียนรู้ ปูทางไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชาติบ้านเมืองร่วมกัน อันเป็นเจตจำนงของคนส่วนใหญ่ของประเทศนั่นเอง

สำนักพิมพ์มติชน

ผู้โดยสารโปรดทราบ

ในทุกชาติทุกภาษาจะมีสุภาษิต คำพังเพย และสำนวน ใช้อยู่ในภาษาพูดภาษาเขียนทั้งนั้นเพื่อความสละสลวยหรือความสุภาพ เพราะบางครั้งต้องการซ่อนนัยบางอย่างไว้ไม่ให้ดูโจ่งแจ้งเกินไป ในภาษาไทยเองก็มีอยู่หลายบทหลายคำที่ล้วนมีความหมายลึกซึ้งกินใจ บางครั้งมีสัมผัสคล้องจองจึงง่ายต่อการจำ บางครั้งสั้นกระชับแต่ได้ใจความ บอกให้รู้ถึงสภาพสังคมหรือบอกแนวทางการปฏิบัติตัวในกายภาคนั้นได้อย่างดี สำนวนหลายคำมีลักษณะเป็นเชิงเปรียบเทียบหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ จะตรงตรงแปลตามอักษรตัวไม่ได้ (คำว่าตรงก็เป็นสำนวน)

อาทิ เมื่อพูดว่า “กระต่ายได้น้ำ” จะแปลว่าปลากระต่ายไปเจอแหล่งน้ำแล้วก็จบอยู่ที่นั่นไม่พอ ต้องรู้นัยที่แฝงอยู่ด้วยว่า เวลาปลากระต่ายในที่แห้งแล้วว่ายหรือเกลือกไถลไปเจอแหล่งน้ำจะมีอาการระริกกระริสน้ำที่พบปะกระโดดตัวลอยเหมือนคนดีใจหนักหนา สำนวนนี้จึงแฝงความหมายว่าดีใจจนเผลอเต้นด้วยความสุขสมอารมณ์หมายนัยที่แฝงอยู่เบื้องหลังโดยไม่ปรากฏในสำนวนนี้จึงได้แก่อาการระริก-

ระริตใจ ซึ่งนำไปใช้กับคนก็ได้ เช่น พอรู้ว่าพรรคการเมืองที่เขาสนับสนุน ได้จัดตั้งรัฐบาล เขาก็ดีใจดังปลากระดีได้น้ำ

สำนวนหลายคำที่มาจากเหตุการณ์ที่พบเห็นได้ในชีวิตจริง เช่น “*รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง*” “*สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ*” “*ไถ่ถามเพราะชนคณามเพราะแต่ง*” “*ลงเรือแป๊ะ ตามใจแป๊ะ*” หรือมีฉะนั้นก็มาจากเหตุการณ์ในวรรณคดีหรือนิยายปรัมปราที่รู้จักกันทั่วไป เช่น “*ยักษ์ลักมา ลิงพาไป*” “*วัดรอยเท้า*” “*เหาะเกินลังกา*” “*ปีบกล่องดวงใจ*” “*ศรีศิลป์ไม่กินกัน*” มาจากเรื่องรามเกียรติ์ “*ว่าแต่เขา อีเหนาเป็นเอง*” มาจากเรื่องอิเหนา “*ซักแม่น้ำทั้งห้า*” มาจากมหาชาติคำหลวง “*นั่งตีขิมบนเชิงเทิน*” มาจากเรื่องสามก๊ก

คำพูดหลายคำถ้าจะกล่าวให้ได้ความครบถ้วนตามที่ตั้งใจ อาจต้องพรรณนายืดยาวหลายบรรทัด อาทิ “*ยามมั่งมีศรีสุข ใครๆ ก็อยากคบหาเข้ามาสวามิภักดิ์ แต่ยามตกต่ำอัปจน ใครๆ ก็ผละหนี หรือถอยห่างไม่อยากคบหาอยู่ใกล้*” ข้อความนี้โบราณพูดเป็นสำนวนสั้นๆ ว่า “*เมื่อพีเนื้อหอม เมื่อผอมเนื้อเหมัน*” เพียงแค่นี้ก็ได้ความตรงกันแต่กินใจกว่า คราวนี้อยู่ที่ว่าคนฟังจะเข้าใจตามหรือไม่ว่า หมายความว่าอย่างไร

สำนวนว่า “*ลงเรือแป๊ะ ตามใจแป๊ะ*” เป็นอีกคำหนึ่งที่กระชับ ใช้เรียกเหตุการณ์ที่ผู้คนพลอยติดร่างแห หรืออาศัยอยู่กับเขา ร่วมหอลงโรง ตกช่องปล่องขึ้น เข้าหมู่เข้าพวกเหมือนลงเรือลำเดียวกัน ฉะนั้นจะว่าอย่างไรก็ต้องว่าตามกัน ไม่ขัดแย้งกัน โดยเฉพาะต้องฟังคำสั่งหรือคำแนะนำของผู้เป็นหัวหน้าหรือผู้กำกับกิจการ เสมือนหนึ่งเวลาลงนั่งโดยสารในเรือของแป๊ะเจ้าของเรือหรือคนแจวเรือ ผู้โดยสารก็ต้องตามใจแป๊ะ ไม่ใช่ทำตามใจชอบตนเองเหมือนเป็นเจ้าของเรือเสียเอง คล้ายๆ สำนวนฝรั่งที่ว่า *Esprit de corps* นั่นเอง อันที่จริงคำว่า “*ติดร่างแห*” “*ร่วมหอลงโรง*” “*ตกช่องปล่องขึ้น*” “*ลงเรือลำเดียวกัน*” ต่างก็เป็นสำนวนโดยเอกเทศในตัวเองที่มีความหมายทำนองเดียวกัน

ครั้งที่ผมรับตำแหน่งทางการเมืองเมื่อเกือบ ๒๐ ปีก่อน (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๗) จนพ้นจากตำแหน่งไปด้วยการลาออกใน พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็ไม่ได้คิดว่าจะกลับไปทำงานอย่างนั้นอีก ดังนั้นเมื่อมีเวลาว่างจึงได้เขียนหนังสือชุดเรื่องเล่าเนติบริกรขึ้น ๓ เล่ม ชื่อ “โลกนี้คือละคร” “หลังม่านการเมือง” และ “เล่าเรื่องผู้นำ” ะให้เป็นหนังสืออ่านเล่นสนุกๆ เก็บเล็กผสมน้อย เรื่องราวหรือประสบการณ์ที่ทำมากับมือหรือไม่ก็ได้ยินมาบ้าง มาเล่าแบบง่ายๆ ไม่ได้ตั้งใจให้เป็นตำราตำราวิทยานิพนธ์อะไรทั้งนั้น ที่จริงกะว่า “สั่งลา” ด้วยซ้ำ

แต่ของอย่างนี้อยู่ที่บุญทำกรรมแต่ง และคงเป็นกรรมมากกว่าบุญ ไม่นึกเลยว่าต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๕๗ มีเหตุให้ผมต้องกลับไปทำหน้าที่อย่างเดียวกันนั้นอีก และแม้รู้ว่าขอเวลาอีกไม่นานแต่ก็ติดพันต่อมาถึง ๕ ปี เมื่อมานึกย้อนหลังในบัดนี้ก็คิดว่าเป็นประสบการณ์ ๕ ปีที่แปลกๆ อยู่ ไม่เหมือน ๑๐-๒๐ ปีก่อน ประเทศไทยไม่มีใครได้ประสบเหตุการณ์ บุคคล และจังหวะเวลาอย่างนี้บ่อยนัก ถ้าเปรียบว่าลงรัฐนาวาแม้รัฐบาลทั้งหลายคือรัฐนาวากันทั้งนั้น แต่ก็เป็นนาวาคนละลำ กับต้นคนละคน วิธีทำงานคนละแบบ เหตุบ้านการเมืองระหว่างนั้นก็ไม่ได้เหมือนกัน จึงมานึกว่าถ้าขีดเขียนเล่าอีกสักเรื่องก็น่าจะเป็นประโยชน์ แต่เพราะอาจมาเขียนเมื่อแก่ตัว อายุมากขึ้นจะตลกไปกฐา แทรกเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยอย่างครวก่อนก็ยากอยู่ บางทีก็หลงลืมไปแล้วบ้าง บางทีผู้คนที่เกี่ยวข้องก็ยังอยู่และคงไม่สบายใจกับข้อเขียนของเรา จึงต้องเล่าแต่พอประมาณและหันมาแทรกอะไรที่พอเป็นเนื้อเป็นหนังเป็นหลักวิชาการบ้าง แต่จุดมุ่งหมายก็ยังหวังให้อ่านเล่นอยู่ดี

ชื่อหนังสือก็บอกอยู่แล้วว่า “ลงเรือแป๊ะ” ไม่ได้ใช้ศัพท์แสงวิชาการว่า “การเข้าร่วมบริหารราชการแผ่นดิน” แต่เวลาเขียนขอยืนยันว่าไม่ได้เขียนตามใจแป๊ะ แต่ตามใจผมเอง

ผมได้บอกตั้งแต่ต้นแล้วว่าอันสำนวนนั้นจะมีความหมายแอบแฝงซ่อนเร้นอยู่เสมอ อย่าแปลตรงตัวจะไม่ได้ความ สำนวนลง

เรือแป๊ะ ตามใจแป๊ะจึงมีนัยแฝงอยู่เช่นกัน จะเถรตรงแปลตามตัวว่า
ลงเรือแป๊ะนะจ๊ะ แป๊ะเป็นคนแจวเรือนะ แค่นั้นคงไม่พอ ต้องดูว่า
อยู่ๆ ทำไมจึงไปลงเรือ ทำไมแป๊ะจึงมาแจวเรือไม่ไปเล่นกอล์ฟหรือ
เลี้ยงลูกอยู่กับบ้าน ถ้าไม่มีเรือแป๊ะแล้วจะลงเรืออะไรกันดี แล้วแป๊ะ
แจวเรือเป็นไหม จะแจวไปไหน

อีกประการหนึ่ง การลงเรือแป๊ะคงไม่เหมือนสำนวนซีหรั่งเสีย
แต่น่าจะเปรียบเหมือนชีวิตคนมากกว่า ดังที่กฤษณา อโศกสินเคย
เขียนนิยายเรื่อง *เรือมนุษย์* เมื่อหลายปีก่อนจนได้รางวัลสำคัญมา
แล้ว และเคยมีเพลงเก่าชื่อ *ไซคมมนุษย์* ของหลวงวิจิตรวาทการแต่ง
ไว้เมื่อหลายสิบปีก่อน เวลาใครเชิญคุณสมภาร สุนทรเวชขึ้นร้องเพลง
ท่านมักร้องเพลงนี้เสมอ เนื้อร้องตอนหนึ่งมีว่า “ชีวิตเหมือนเรือน้อย
ล่องลอยอยู่ ต้องต่อสู้แรงลมประสมคลื่น ต้องทนทานหวานสู้ลมขม
สู้กลิ่น ต้องจำผืนสู้ภัยไปทุกวัน”

เรือลำนี้จะเป็นเรือแป๊ะหรือไม่ก็ตาม ชีวิตแป๊ะและชีวิตผู้โดยสาร
เวลาอยู่ในเรือแป๊ะต่างเป็นเหมือนเรือน้อยนั่นแล

วิษณุ เครืองาม

လူတွေပေါ်

“ลงเรือแป๊ะ ตามใจแป๊ะ”
ขึ้นไม่ตามใจแป๊ะ แป๊ะก็ไถ่ลงจากเรือ

เรือเอ๋ยเรือแป๊ะ

เรือแป๊ะไม่ใช่ชื่อหรือประเภทของเรือดังที่เราเรียกเรือชื่อ
ต่างๆ อาทิ เรือสำเภา เรือสำปั้น เรือแหวด เรือกอกและเรือเคี่ยมจีน เรือ
หางแมงป่อง เรือต่งเก หากแต่เป็นเรืออะไรก็ได้ที่เป็นของแป๊ะ แป๊ะ
เป็นเจ้าของ เป็นคนพายหรือแจว เป็นคนสำคัญที่สุดในเรือ

คำว่าแป๊ะใช้เรียกผู้ชายชาวจีนสูงอายุ มีเพลงไทยสำเนียงจีน
ชื่อเพลงแป๊ะ มีสำนวนภาษาพูดว่า “เยอะเยอะตาแป๊ะไก่อ” แปลว่า
มากมายเหลือจะนับ ส่วนคำว่าปลาช่อนแป๊ะชะนั้นคนละแป๊ะไม่เกี่ยว
กัน แป๊ะมาจากภาษาจีนว่า “แป๊ะ” หรือ “อาแป๊ะ” แปลว่าลุงหรือ
ผู้สูงอายุ อย่างที่คนไทยเห็นชายจีนรุ่นเยาว์ก็มักเรียกอาตี๋ พ่อสูงอายุ
รุ่นพี่ก็เรียกอาเฮีย อย่าง ๓๐-๔๐ ปีก็เรียกอาเจ็กซึ่งต่อมาเพี้ยนเป็นเจ็ก
พอเข้าวัยสี่ห้าห้าสิบปีก็เรียกอาแป๊ะหรือแป๊ะ แต่ถ้าแก่เฒ่าก็เรียก
อากงหรืออาก๋ง สรุปคือแป๊ะไม่ใช่คำเรียกแบบดูหมิ่นดูแคลนอะไร แต่
เรียกแบบเคารพนับถือ นับญาติยกย่องตามวัยเหมือนที่เราเรียกลุง
ป้า น้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย คงเป็นอย่างนี้สงคามาระดาบอกวิทยาศาสตร์กำ
ในเรื่องอิเหนาว่า “สุดแต่ว่าจิตพิศวาส ก็นับเป็นวงศ์ญาติกันได้” อีก

นัยหนึ่งตรงกับพระบาลีที่ว่า “วิสสาสะปรมาญาติ” ความคุ้นเคยเป็น ญาติอย่างยิ่งนั่นเอง

เคยเห็นผู้ใหญ่ในวงราชการ อาทิ พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และคุณสนธยา คุณปลื้ม อดีต รัฐมนตรีชื่อเล่นว่า “แป๊ะ” พอใหญ่มากๆ ชื่อก็เรียก “บ๊ิกแป๊ะ” จะเป็น ชื่อเล่นที่ครอบครัวเรียกมาแต่เด็ก หรือเพื่อนฝูงเห็นท่าทางแกล่แดด เหมือนชายจีนสูงอายุจึงตั้งสมญาเรียกว่าแป๊ะก็ไม่ทราบ รวมความ แล้วเรือแป๊ะก็คือเรือของอาแป๊ะหรือตาแป๊ะ และแป๊ะจะเป็นใครก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นทหารหรือตำรวจ และไม่จำเป็นต้องเป็นไทยหรือจีน

มีปัญหว่าทำไมจึงต้องเป็นเรือแป๊ะ เหตุใดไม่เป็นเรือป้า เรือ มาฆ่าช้าง เรืออาบัง เรือเมอสิเออร์ คำตอบคือสมัยก่อนป้าของฝรั่ง มาฆ่าช้างของญี่ปุ่น อาบังของแขก เมอสิเออร์ของฝรั่งเศส ไม่ได้มา พายเรือ แจวเรือหรือแล่นเรือไล่ล่าภายในเมืองไทย เรือที่รับจ้างพาย หรือแจวขึ้นล่องตามแม่น้ำลำคลองไม่ว่าในชนบทหรือในพระนครมัก เป็นเรือชาวจีน ที่จริงคนไทยก็พายเรือได้และมีอยู่ทั่วไปอย่างที่มี สำนวนว่า “ผู้หญิงยิงเรือ ผู้ชายพายเรือ” แต่มักเป็นเรือส่วนตัว มีอยู่ ประจำบ้าน ร้านโรงของใครของมัน ไม่ได้เป็นเรือรับจ้างขนส่งสาธารณะ หรือแม่สทรานซิส

มีเรือชนิดหนึ่งชื่อเรืออีแป๊ะ คำนี้ฟังคล้ายเรือแป๊ะ แต่ที่จริงไม่ได้เกี่ยวกับเรือแป๊ะ อีแป๊ะเป็นเรือที่ใช้ไม้กระดานต่อขึ้น ท้องเรือแบน เสริมกราบเรือสูงเหมือนเรือสำปั้นแต่หัวเรือสั้นกว่า คนพายเรืออีแป๊ะ อาจจะเป็นแป๊ะ แยก ลาว หรือคนไทยก็ได้ เรือแป๊ะจึงไม่ใช่เรืออีแป๊ะ

เคยได้ยินผู้ใหญ่เล่าว่า ในสมัยรัชกาลที่ ๑-๓ หลังการขุดคลอง ต่างๆ ชาวจีนที่มารับจ้างขุดคลองหัวคิดดี รู้จักหาเรือมารับจ้างบรรทุก คนไปตามคลองเหล่านั้น กิจกรรมอย่างนี้เป็นสตาร์ตอัพในสมัยนั้น และเป็นที่ดินิยมของลูกค้าชาวจีนเดินทางจากบ้านนอกเข้ากรุงหรือเป็น พวกไม่มีเรือของตัวเอง คนจีนมีนิสัยหยักเอาเบาสู้ ทั้งอาชีพนี้ก็ไม่ ใช่ออาชีพสงวนจึงมีเรือแป๊ะบริการทั่วไป บางทีเจ้าของเรือหลายลำ

ก็รวบรวมกันเหมือนสหกรณ์รถแท็กซี่สมัยนี้ ตั้งเป็นท่าเรือรับจ้างขนส่ง
สาธารณะ พบเห็นได้ทั่วไปแถวตลาดพลู คลองบางกอกน้อย คลอง
บางหลวง และชุมชนสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา อย่างที่ “คุณพุ่ม” กวี
หญิงคนหนึ่งสมัยรัชกาลที่ ๓ ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ท่าเรือจ้างของแป๊ะ
พวกนี้ จึงได้สมญาว่า “บุษบาท่าเรือจ้าง”

เรื่องนี้คงคล้ายๆ ที่คนไทยสมัยนี้ไม่นิยมเป็นลูกเรือประมง
เพราะงานหนัก เหนื่อย ออกทะเลทีหลายวันกว่าจะได้กลับบ้านเห็น
หน้าลูกเมีย ลูกเรือประมงส่วนใหญ่จึงเป็นชาวพม่า สมัยก่อนคนไทย
คงไม่มีใครรับจ้างพายเรือเพราะเป็นอาชีพกรำแดดกรำฝน พวกรับจ้าง
พายเรือแจวเรือส่วนใหญ่จึงเป็นแป๊ะ แม้แต่ที่ไล่ล่าเกาลำโตๆ ก็เป็น
แป๊ะทั้งนั้น

“แจว” และ “พาย” นั้นเป็นอาการพยุ้น้ำให้เรือเคลื่อนไปทั้ง ๒
คำ แต่ใช้เครื่องมือพยุ้น้ำต่างกัน แจวจะมีคันถ้อยยาว ส่วนพายคันถ้อย
จะสั้นป้อม ส่วนใหญ่ท่าทางคนบังคับเรือก็ต่างกัน คนพายมักนั่งเพราะ
ใบพายด้ามสั้น ในขณะที่คนแจวมักยืนแจวจะสะดวกกว่านั่งเพราะ
คันแจวยาวกว่าใบพาย

ผมยังทันเห็นแป๊ะร่างผอมเกร็ง สวมเสื้อกั๊กเสงดำนอกกั๊กกระดุม
มีกระเป๋าล้างสองข้าง นุ่งกางเกงขาสั้น บางทีก็เป็นกางเกงขาก๊วย
สวมหมวกกั๊กเหลี่ยมหรืองอบแบบจีนยืนแจวเรือเอี่ยมจันทน์บ้าง เรือหาง
แมงป่องบ้าง รับจ้างส่งผู้โดยสารและสินค้าตามลำคลอง ผู้ใหญ่ที่ให้
ดูและบอกว่าเป็นพวกเรือแป๊ะ บางทีแป๊ะก็สูบบุหรี่ใบจากฟันคว้นไป
พลางหรือร้องเพลงจีนหงุ๊งหงิงๆ อย่างสบายอารมณ์ ผู้โดยสารไม่เต็ม
ลำเรือก็ยังไม้ออก การแจวเรือจ้างอย่างสบายอารมณ์เป็นลักษณะ
พิเศษของเรือแป๊ะ ยิ่งกว่านั้นการนั่งเรือแป๊ะจะต้องมีระเบียบกติกา
มารยาท เช่น ผู้โดยสารจะเร่งให้ไปเร็วๆ เพราะรีบร้อนจะไปให้ทัน
ถวายเพลที่วัด รีบไปโรงหมอยให้ทันอาการที่คนไข้กำลังทรุด หรือรีบ
ไปแจ้งความโรงพักให้ทันก่อนผู้ร้ายจะหนีไปได้ ทั้งนี้เพราะแป๊ะแกล
จะไม่ยอมรับรู้ด้วย อย่างมากแกลก็ร้องฮือๆ แล้วแจวเรือเอื่อยๆ ฟั่น

คว้นไบจากหรือร้องเพลงจั่วของแกต่อไป แม้แต่ใครจะบอกให้แป๊ะ
แจวซ้ำๆ แบบอ้อยอิงขมวิวหรือขอเทียบเรือแม่ค้าซื้อโนนซื้อนี่ก็ไม่ได้
บอกให้แป๊ะหยุดร้องเพลงก็ไม่ได้ ทุกอย่างอยู่ที่แป๊ะ การตัดสินใจเป็น
เรื่องของแป๊ะ ทุกคนต้องเอาใจและรู้จักเกรงอกเกรงใจแป๊ะ

แป๊ะเป็นกัปตัน ผู้นำ ผู้บัญชาการทหารเรือ นี่เองเป็นที่มาของ
สำนวนไทยแท้แต่โบราณตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓ ว่า “**ลงเรือแป๊ะ
ตามใจแป๊ะ**” ขึ้นไม่ตามใจแป๊ะ แป๊ะก็ไถ่ลงจากเรือ ใครรับกติกาเรือ
แป๊ะไม่ได้ แป๊ะก็บอกว่าลื้อจงไปนั่งเรืออื่นหรือไม่ก็จงว่ายน้ำไปเอง

พูดถึงการต้องตามใจแป๊ะซึ่งเป็นผู้ให้บริการ ไม่ยกเหมือนสมัย
นี้ที่หลักบริหารธุรกิจสอนว่าต้องตามใจผู้รับบริการหรือลูกค้าย่อมถูก
เสมอ ความพอใจของท่านคือบริการของเรา ผมนึกถึงร้านก๋วยเตี๋ยว
ราดหน้าอร่อยแถวตลาดสามย่านข้างจุฬาฯ เจ้าหนึ่งซึ่งบัดนี้ย้ายไป
แล้ว ในร้านมีป้ายแถลงกติกาว่า โปรดสั่งทีเดียวให้เสร็จ ห้ามกินเสร็จ
แล้วสั่งใหม่ ถ้าสั่งห่อไปห้ามนำมากินในร้าน ถ้ากินในร้าน กินไม่หมด
ห้ามขอใส่ถุงกลับบ้าน กินเสร็จกรุณารีบลุก ลูกค้านั่งรออยู่ นี่ก็เข้า
สูตร กินร้านเจ้ ตามใจเจ้ แต่คนก็เข้าคิวกินกันตรึม กลายเป็นว่าเส้นที่
ร้านเจ้อยู่ตรงการมีกรอบกติกานี้เอง เส้นที่เรือแป๊ะก็คงอยู่ที่การต้อง
ตามใจแป๊ะ ทำตามกติกาแปลกๆ ของแป๊ะ

มีคนเล่าอีกกระแสด่างออกไปว่า สำนวนลงเรือแป๊ะ ตามใจ
แป๊ะน่าจะมาจากสำภาษาลำโดง ชนคนชนสินค้าไปเมืองจีน สมัย
ก่อนจึงใช้สำภาษาลำชนสงระหว่างไทยกับจีน สำภาษาพวกนี้เป็นของชาว
จีน เรือจะออกจากท่าแม่น้ำราชวงศ์วันไหน ชนได้เท่าไรอยู่ที่แป๊ะเจ้าของ
เรือจะกำหนดจึงเป็นที่มาของสำนวนเดียวกันนี้ ลงท้ายเลยไม่ขัดแย้ง
ว่าเรือแป๊ะเป็นเรือลำเล็กหรือสำเภาลำใหญ่ รู้แต่ว่าแป๊ะเป็นเจ้าของ
ทั้งสิ้น และใครลงเรือเหล่านี้ต้องตามใจแป๊ะเหมือนกัน แต่ผมเชื่อ
เรื่องเรือลำเล็กมากกว่า

เป็นอันว่าเมื่อรักจะลงเรือแป๊ะก็ต้องตามใจแป๊ะ อำนาจต่อรอง
อยู่ที่แป๊ะ โลจิสติกส์อยู่ในมือแป๊ะ โปรดโคตรต้องเป็นอย่างที่แป๊ะ

กำหนด ผู้โดยสารนั่งให้ดี มือไม่พายอย่าเอาเท้าราน้ำ และว่าไงก็ควร
ว่าตามกัน อย่าแตกแยก แยกคอก แยกกลุ่ม คนรุ่นใหม่สมัยนี้ไม่รู้จัก
เรือแป๊ะตั้งแต่มีเรือยนต์ เรือหางยาว เรือสปีดโบ๊ตเข้ามาแทนที่ แป๊ะ
รุ่นโน้นถ้าไม่ล้มหายตายจากก็เป็นเจ้าแห่งท่าเรือ อูเรือ เป็น
เจ้าของธุรกิจขนส่งขนาดใหญ่กันไปหมดแล้ว ไม่มีใครหลังขดหลังแข็ง
แจวเรือรับจ้างหรือไล่ลำเภาก็ต่อไป ลำนวนเรือจ้างกลายเป็นนำไป
อุปมาอุปไมยกับอาชีพครูแทน บัดนี้จึงเหลือแต่ลำนวนไทยเสียๆ ว่า “ลงเรือ
แป๊ะ ตามใจแป๊ะ”

ขุนวิจิตรมาตรา นักเขียนเรื่องเก่าๆ ผู้โด่งดังใช้นามปากกาว่า
“กาญจนาศัณฐ์” เคยเขียนไว้ในหนังสือเรื่อง ลำนวนไทย สมาคม
ส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น พิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓ ในหน้า ๔๙๒
อธิบายว่า “ลงเรือแป๊ะ ตามใจแป๊ะ” แปลว่า “อยู่ร่วมกับเขา ไปกับ
เขา อาศัยเขาก็ต้องยอมตามเขา ไม่ขัดขืน เขาจะให้เป็นอย่างไกร้เป็น
อย่างนั้น” สรุปอีกทีก็คือ เมื่อร่วมหอลงโรงกันแล้ว เข้ากลุ่มเข้าพวก
กับเขาแล้วต้องมีระเบียบวินัย ว่าไงก็ต้องว่าตามกัน โดยเฉพาะคือ
ต้องเกรงใจหัวหน้าหรือผู้นำ ลำนวนนี้จึงคล้ายๆ คำว่า ลงเรือลำเดียว
กัน เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม ตกกระไดพลอยโจน หรือเชื่อ
ผู้นำ ชาติพินัยอะไรทำนองนั้น

ลำนวน “ลงเรือแป๊ะ ตามใจแป๊ะ” ฮิตอยู่พักหนึ่งคราวที่
ผมนำไปใช้เมื่อสมานิติบัญญัติแห่งชาติจัดประชุมสัมมนาสมาชิกที่
โรงแรมริเจนต์ ซะอำ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ หัวข้อ
ว่าสมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติควรมีบทบาทและทำงานอย่างไร
ในยุค คสช. (คณะรักษาความสงบแห่งชาติ) ผมบรรยายแก่สมาชิก
สภาฯ ว่าทำไปตามปกติให้เป็นธรรมชาติ โดยคำนึงถึงประโยชน์บ้าน
เมือง แต่ขอให้ตระหนักด้วยว่าเราไม่ใช่ ส.ส. (สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร) ไม่ใช่ ส.ว. (สมาชิกวุฒิสภา) ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง คสช.
เป็นคนตั้งเรามา ร่วมแก้วิกฤตบ้านเมือง และบ้านเมืองยามนี้ก็ไม่ปกติ

คสช.มีนโยบายและแนวทางในการแก้ปัญหาเก่าที่ตกค้างจากอดีต ปัญหาใหม่ที่กำลังคืบคลานเข้ามา และปัญหาระยะยาวอยู่แล้ว ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ทุกท่านเป็นเสมือนแม่น้ำสายหนึ่งในจำนวน ๕ สายที่จะไหลไปรวมกันเป็นมหาสมุทรใหญ่ จะทำตัวเป็นจระเข้ขวางคลองทำตามใจชอบ ทำตามความคิดหรือนโยบายตัวเองเสียหมดไม่ได้

ประเทศนั้นเรามักเรียกว่า “รัฐนาวา” นายกรัฐมนตรีเป็นกัปตัน ลำนวนนี้เปรียบเทียบกับฝรั่ง แต่ขอยกสำนวนไทยแท้แต่โบราณมาเปรียบเทียบกับแทนว่า “ลงเรือแป๊ะ ตามใจแป๊ะ” คสช.คือแป๊ะ ฉะนั้นจะทำอะไรก็ช่วยขำเลียงดูแป๊ะหน่อย เรื่องนี้ไม่ถึงกับอำนาจนิยมแต่เป็นเรื่องกาลเทศะ ถ้าแป๊ะยังไม่มีนโยบาย เราก็เดินตามที่เราเห็นควร ถ้าแป๊ะมี แต่จุดหมายปลายทางยังไม่รู้วิธีการว่าจะทำอย่างไร เราก็ช่วยกันหาวิธีการที่ดีที่สุดเหมือนช่วยกันแจวช่วยกันพาย ถ้าแป๊ะมีวิธีการ แต่เราเห็นว่าไม่ถูก ทำอย่างนี้จะเสียหาย เราก็ต้องท้วงติง ไม่งั้นถ้าเรือล่ม แป๊ะจม เราก็จม จึงต้องช่วยกัน ถ้ามีเหตุผลและพร้อมใจ พูดภาษาเดียวกัน แป๊ะฟังอยู่แล้ว ขอให้ดูทิศทางลมและดูอารมณ์ของแป๊ะก็แล้วกัน แต่ถ้าแป๊ะพินธง กำหนดเป้าหมายและวิธีการชัดเจนแล้วก็ช่วยรับมาพิจารณาหน่อยเหมือนระบบวินในสภา แต่ถ้าเราไม่เห็นด้วยและคิดว่าทำอย่างนั้นบ้านเมืองจะเสียหายก็จงอย่าหลับหูหลับตาเอาใจแป๊ะ ควรขอลงจากเรือแยกลำไปดีกว่า ปล่อยแป๊ะไปตามประสาของแป๊ะเถิด!

หลังจากนั้นสื่อก็เอาไปขยายความว่ารัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลเรือแป๊ะ ตอนแรกๆ ท่านนายกฯ ก็ไม่ปลื้มกับสำนวนนี้ มักขมวดคิ้วงๆ และเคยถามคนใกล้ชิดเหมือนกันว่าแป๊ะคือใคร ทั้งเรือลำนี้เป็นรัฐนาวาลำใหญ่ ไม่ใช่เรือแป๊ะลำเล็กๆ แต่พอรู้คำอธิบายแล้วว่าเป็นสำนวนไทยอย่าไปคิดมาก คงอาจมีใครเอาหนังสือขุนวิจิตรมาตราให้ดูที่มาที่ไปได้ และคงเขียนท่านว่าที่เรียกว่าสำนวนนั้นเขาไม่แปลตรงตามอักษร แต่ให้ความหมายที่แฝงไว้มากกว่า อย่างแป๊ะในที่นี้จะเป็น

ลุงตุ๋หรือหมายถึง คสช.หรือ ป.ป.ป. (คือ ประยุทธ์ บัอม บัอก) ก็ได้
ส่วนนัยที่แฝงอยู่คือว่าไงว่าตามกัน สามัคคีกัน ท่านเลยหัวเราะซ้ำ
ตามไปด้วย

เรื่องมันเป็นอย่างนี้แหละครับพี่น้อง! เข้าใจตรงกันนะ!

คำตอบวันนั้น
จะอยู่ที่รัฐบาลด้านหนึ่งและ กปปส.
ของนายสุเทพ เทือกสุบรรณอีกด้านหนึ่ง...
โดยมีทหารจับตาเฝ้ามองอย่างไม่ว่างตา

ก่อนจะถึงมือแป๊ะ

ก่อน คสช.จะยึดอำนาจเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ จะว่าผมไม่รู้จักพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาเสียเลยหรือเป็นคนแปลกหน้าซึ่งกันและกันเห็นจะไม่ได้ เอาเป็นว่าไม่ได้รู้จักมักคุ้นเป็นพิเศษ แต่ก็เคยได้สนทนากัน ก็ท่านเป็น ผบ.ทบ.ใหญ่โตออกอย่างนั้น สถานการณ์บ้านเมืองก่อนเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ไม่ได้เลย มีคำแปลกๆ ที่แสดงถึงสภาพของประเทศพังแล้วน่ากลัว เช่น Failed State อนาธิปไตย รัฐไร้ระเบียบ บ้านเมืองไม่มีชื่อมีแป๊ะ จลาจล ภาษาทางราชการใช้คำว่า “สถานการณ์ฉุกเฉิน” ดังที่มีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการนั้น ในช่วงสถานการณ์เช่นนี้ ใครมีช่องทางใดจะช่วยบ้านเมืองให้กลับฟื้นคืนปกติได้ต่างก็พยายามกันทั้งนั้น เพียงแต่วิธีการอาจแตกต่างกัน แม้ความมุ่งหมายหลักตรงกันคือ การทำให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อย แต่วิธีการของบางกลุ่มอาจแปลกแยกออกไป

อาทิ สงบเรียบร้อยโดยคุณยิ่งลักษณ์ต้องยังเป็นนายกรัฐมนตรี พรรคเพื่อไทยยังคงเป็นแกนนำตั้งรัฐบาล สงบเรียบร้อยโดยเร่งจัดการ

เลือกตั้งใหม่โดยเร็ว สงบเรียบร้อยโดย กปปส.และ นปช.ต้องสลาย การชุมนุม ผู้กระทำผิดต้องขึ้นศาล ส่วนการเมืองก็ให้ปล่อยไปตาม วิถีทางการเมือง ซึ่งถ้ายกเอาความมุ่งหมายเช่นนี้มาต่อรองหรือเป็น เงื่อนไขก็เห็นจะนำความสงบเรียบร้อยกลับคืนมายาก เพราะฝ่ายอื่น ก็ยังเรียกร้องอยู่ว่ารัฐบาลต้องออกไป ต้องมีนายกรัฐมนตรีคนใหม่ ซึ่งควรเป็นกลาง ต้องปฏิรูปก่อนจัดการเลือกตั้ง เป็นต้น

ท่ามกลางสถานการณ์เช่นนี้เอง กลุ่มผู้หวังดีอยากมีส่วนช่วย แก้ปัญหาให้ประเทศชาติก็เกิดขึ้นมากมายหลายสิบกลุ่ม เพราะ สถานการณ์อย่างนี้ย่อมเดือดร้อนกระทบกระเทือนไปทุกหย่อมหญ้า เพียงแต่ใครจะเป็นนกต่อหรือนอมินีของใคร ใครจะเชื่อมโยงกับใคร ใครจะบริสุทธิ์จริงใจหรือไม่ ซึ่งเห็นจะรู้ได้ยาก แต่ว่าไปแล้วถึงรู้ก็ดูจะ ไม่มีใครสนใจ

นึกถึงคำพูดของ “เต็งเสี่ยวผิง” ที่ว่า แมวจะดำหรือขาวก็ช่าง ขอให้จับหนูได้ก็แล้วกัน บ้านเมืองเวลานั้นน่าจะเป็นอย่างนี้ หรือถ้า จะอุปมาเทียบเคียงให้เก๋กว่าสำนวนจีนก็นึกถึงสมัยที่พระเจ้าตากกู้ บ้านเมืองได้และปราบดาภิเษก แล้วมีพระราชดำริว่าสมัยข้าศึกล้อม กรุงศรีอยุธยา หัวบ้านหัวเมืองแยกไปตั้งตนเป็นใหญ่ถึง ๔ ก๊ก จึงได้ เสด็จฯ ไปปราบ แต่เมื่อจับได้หัวหน้าก๊กใดมีพระราชปรารภว่า ยาม ที่บ้านจะแตก เมืองจะเสีย ใครมีปัญญาก็ต้องหาทางออกและหา ทางตั้งตนเป็นใหญ่ รักษาอำนาจของตนไว้ทั้งนั้นจึงไม่เป็นความผิด แต่เมื่อทรงปราบดาภิเษกและตั้งรัฐบาลรวบรวมอำนาจได้แล้ว ใคร ที่ยังแข็งข้อต่อผู้ต่อไปนั้นแหละที่จะเป็นความผิด

ช่วงนั้นมีกลุ่มหนึ่งในจำนวนหลายสิบกลุ่มที่กลุ่มใจกับเหตุการณ์ บ้านเมืองจึงนัดเปิดห้องพบปะหารือกันบ่อยครั้งที่โรงแรมอินเตอร์ คอนติเนนตัล สีแยกราชประสงค์ ถ้าพูดถึงสี่เสือของผู้คนที่มาพบกัน ในกลุ่มนั้นก็มิทั้งสี่เสือเหลือง เสือแดง เสือเขียว เสือดำก็ มีคนที่สังคม นับหน้าถือตาว่าเป็นกลาง มีนักธุรกิจชั้นนำ นักวิชาการชั้นสูง สื่อมวลชน นักการเมือง และคนที่ต่อสายโทรศัพท์พูดกับคุณทักษิณ

และแม่ทัพนายกองได้ตลอดเวลาเข้าร่วมหาทางออกด้วย

ผมไม่คิดว่ากลุ่มนี้จะมีพลังอำนาจมากชนิดแก้ปัญหาบันดลอะไรได้ แต่อย่างน้อยก็เป็นความพยายามที่อยากระบายความรู้สึกและอยากเห็นบ้านเมืองสงบเรียบร้อย ผมได้รับคำชักชวนให้ช่วยมาแสดงความคิดเห็นหาทางออกเป็นครั้งคราว แม้จะไม่ได้ไปร่วมทุกครั้ง แต่ก็ทราบว่ามีกรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดอยู่ทุกระยะ อย่างไรก็ตามเอาเข้าจริงก็ไม่ได้เป็นมรรคเป็นผลนัก แต่ความพยายามนี้ก็ได้ขยายผลไปถึงคนอื่นซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่ม ไม่เคยมาร่วมหาทางออก แต่เพราะเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่งในบ้านเมืองเมื่อทราบแนวทางก็เห็นเป็นประโยชน์ที่ควรให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ได้รับไปพิจารณา ดังที่มีคนรับอาสาผลการหารือแยกไปประสานกับรัฐบาลบ้าง ประสานกับฝ่ายต่อต้านรัฐบาลบ้าง และมีการประสานให้ผมเป็นตัวแทนนำความคิดเห็นไปเรียนผู้บัญชาการทหารบกที่ชื่อพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาทราบอีกทางหนึ่ง

นั่นคือครั้งแรกที่ผมพบกับท่าน ผบ.ทบ.แบบตัวต่อตัวเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๗ วันเดียวกับที่ตอนเย็นจะมีการพระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ) ที่วัดเทพศิรินทราวาสหลังจากนัดกันอยู่หลายวัน ก่อนหน้านั้นผมอาจเคยพบท่านตามงานสังคม งานพิธี สมัยผมเป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเคยติดตามนายกรัฐมนตรีเข้าเฝ้าฯ และเคยรับพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผ่านทางท่านผู้หนิงอรนุช อิศรางกูร ณ อยุธยา ให้ไปบรรยายให้ความรู้แก่นายทหารตามเสด็จที่เข้าเวรถวายอารักขาหรือปฏิบัติหน้าที่โครงการพระราชดำริขณะเสด็จพระราชดำเนินต่างจังหวัด จึงเคยมีโอกาสดูกับท่านอยู่บ้างในขณะมียศพลตรีเป็นนายทหารตามเสด็จ

ส่วนใหญ่ท่านจะมาช่วยให้คำแนะนำว่าเวลาเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเลี้ยงให้ปฏิบัติตนหรือวางตัวอย่างไร บางครั้งก็มานั่งเป็นเพื่อนเล่าเรื่องโน้นเรื่องนี้ให้ฟังระหว่างรอเฝ้าฯ ยังอดสงสัยไม่ได้ว่านาย

ทหารผู้นี้เป็นคนมีอัธยาศัย มีระเบียบวินัย จงรักภักดี ทำทางเป็นการ
เป็นงานจริงจัง แต่อารมณ์ดี คุยสนุกเป็นกันเอง เข้าใจงานการตามที
โดยเสด็จพระราชดำเนินไปทรงงานในที่ต่างๆ ได้ดี

ในวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ผมมีโอกาสพบท่าน ผบ.ทบ.

แบบตัวต่อตัวเป็นครั้งแรกที่ห้องรับแขกในกองบัญชาการกองทัพบก
ตรงข้ามสนามมวยราชดำเนิน โดยมี ทส.ของท่านนั่งฟังอยู่ห่างๆ เพียง
คนเดียว ท่าน ผบ.ทบ.ฟังอย่างสนใจและโอภาปราศรัยอย่างดี แต่
สังเกตได้ว่าคงกำลังเครียดกับเหตุการณ์บ้านเมือง ท่านเล่าว่ามีผู้คน
หลายกลุ่มที่ห้วงใยบ้านเมืองมาพบและแนะนำทางออกต่างๆ นานา
ซึ่งก็ไม่ได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ก็ขอขอบคุณทุกกลุ่ม บ้านเมือง
เป็นของทุกคนจึงต้องช่วยกัน เวลานี้ถ้าจะแก้ปัญหานี้ก็ติดขัดที่กฎหมาย
ทำไม่ได้ ถ้าจะแก้ด้วยวิธีโน้นก็ติดขัดที่ผู้มีอำนาจคือรัฐบาลและพรรค
ที่เป็นรัฐบาลไม่เล่นด้วย หรือมิฉะนั้นก็เป็นว่าฝ่ายนี้ยอม ฝ่ายโน้นไม่
ยอม

ที่เป็นห่วงนอนไม่หลับมาหลายเดือนแล้วและพยายามคาดเดา
สถานการณ์คือ หากปล่อยไปตามธรรมชาติแล้วลงท้ายบ้านเมืองจะ
เป็นอย่างไร เศรษฐกิจการค้าและการลงทุน การท่องเที่ยวจะเป็น
อย่างไร ความปลอดภัยของประชาชน ความมั่นคงของประเทศจะ
เป็นอย่างไร ถ้ามีคำตอบที่น่าพอใจก็ปล่อยไปตามธรรมชาติได้

แต่ถ้าไม่มีคำตอบที่น่าพอใจก็ต้องป้องกันหรือตัดไฟแต่ต้นลม

ท่านบอกด้วยว่าทหารยังสงบอยู่ในที่ตั่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
และจะทำสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับบ้านเมือง ขอให้ไว้วางใจ เราจะใช้มาตรการ
จากเขาไปหาหนัก ถ้าทำแค่นี้แล้วได้ผลก็หยุดแค่นั้น ถ้ายังไม่
ได้ผลก็ต้องขยับระดับไปเรื่อยๆ แต่จะหาทางออกที่นุ่มนวล พยายาม
ใช้กฎหมายและดำเนินถึงความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด
คิดว่าเรื่องนี้ฝ่ายการเมืองน่าจะแก้ปัญหาตนเองได้ คงไม่ต้องถึงมือ
ทหาร วันนีกลุ่มที่เสนอทางออกหลายกลุ่มพยายามจะโยงไปขอ

พระบารมีลงมาถึงคล้อยคลาย จึงฝากบอกทุกฝ่ายด้วยว่าขออย่าได้นำ
พระองค์มาข้องแวะเลย ขณะนี้ก็ยังไม่วางพระสัจจานึก ปัญหาการ
เมืองควรแก้ด้วยพวกเรากันเองเถิด

รวมความแล้ววันนั้นได้สนทนาแบบเปิดใจราว ๑ ชั่วโมงแต่ก็
ไม่ได้ชี้ชัดเห็นทางออกใดๆ และผมไม่ได้ติดต่อกับท่านอีกเลย แต่
กลุ่มที่ผมเคยไปหารือกันก็ยังคงหารือต่อไป มีผู้ใหญ่หน้าใหม่เวียนมา
หารือเพิ่มขึ้น ส่วนผมก็ถอยห่างไปจนระยะหลังได้ยินว่า ก็ล้าๆ เซิงๆ
กันไปจนหายหน้าหายตาไปหรือไม่ก็แยกย้ายไปอยู่กลุ่มอื่นหมดแล้ว

ยังมีอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นห่วงเหตุการณ์บ้านเมืองเช่นกันคือกลุ่ม
ของคุณชายอ้อย หม่อมราชวงศ์ ปรีดิยาธร เทวกุล ท่านมักปรารภเป็น
ห่วงเศรษฐกิจของประเทศและความแตกแยกสามัคคี พ่อแม่พี่น้อง
ลูกหลานอยู่บ้านเดียวกันพูดเรื่องการเมืองที่ไรทะเลาะกันทุกที แม้แต่
นายกับคนขับรถก็มีปัญหาขัดแย้งกัน คุณชายมีทางออกดีๆ หลาย
ทาง เคยชวนคนโน้นคนนี้และผมไปปรับทุกข์ที่โรงแรมริเจนต์ และ
เข้าใจว่าจะเคยถกแถลงกับพลเอกประวิตรมาแล้ว แต่ก็ไม่อาจ “สมมุติ
ยุติลงคงไว้แต่เพียงนี้ เอวัง จึงมีด้วยประการฉะนี้” เช่นเดียวกันยังมี
กลุ่มของคุณวิกรม กรมดิษฐ์ กลุ่มนักธุรกิจอื่นๆ กลุ่มอดีตสมาชิก
วุฒิสภาและอดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนเหล่านี้อยาก
เห็นบ้านเมืองมีทางออกและต้องการทำมาหากินตามปกติโดยสงบสุข
ส่วนใหญ่จะนัดหารือตามร้านอาหาร เช่น นิปปอนเต้ โรงแรมรอยัล
ปรีนเซสสนามม้านางเลิ้ง

แต่คำตอบวันนั้นดูจะอยู่ที่รัฐบาลด้านหนึ่ง และ กปปส.ของ
นายสุเทพ เพื่อกลุ่มบรรณอีกด้านหนึ่งว่าจะเอาอย่างไร โดยมีทหาร
จับตาเฝ้ามองอย่างไม่วางตา เหตุการณ์ยังคงตึงเครียดต่อมาอีกหลาย
วันโดยไม่มีทีท่าว่าจะบรรเทาเบาบางลง

จนกระทั่งถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗

นักวิเคราะห์เจเนเวที่เริ่มตระหนักแล้วว่า
นี่คือสัญญาณเริ่มจากมาตรการเบาไปสู่หนัก

คสช.มาแล้วจะ

และแล้วเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ก็มาถึง

บรรยากาศการเมืองในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ไม่ได้โดยหน้าซ้ำดูจะหนักลงทุกวัน จนกระทั่งถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคมจึงได้เกิดเหตุการณ์ตามลำดับดังนี้

๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗ : ประกาศใช้กฎอัยการศึก

ราวตี ๓ กองกำลังทหารเข้าควบคุมสถานีโทรทัศน์ทุกแห่ง สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ ออกประกาศให้รอฟังข่าวสำคัญที่กำลังจะตามมา

เวลาตี ๔ สื่อสังคมออนไลน์เฝ้าหวัดได้เร็วกว่าเพื่อน มีการเผยแพร่ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร และประกาศจัดตั้งกองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (กอ.รส.) แทนศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (ศอ.รส.) ซึ่งกองทัพบกได้เคยตั้งขึ้นก่อนหน้านี้เพื่อดูแลสถานการณ์ มีคนตื่นเต้นตกใจเหมือนกัน นึกว่ามีการยึดอำนาจทำรัฐประหารแล้ว แต่ทางการได้ชี้แจงว่าเป็นการเข้า

ควบคุมสถานการณ์ตามอำนาจในพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระ
พุทธศักราช ๒๔๕๗ เท่านั้น

โดยทั่วไปผู้คนพากันโล่งอกว่าทหารเข้าควบคุมสถานการณ์
อึดอัดมานานแล้ว และอย่างน้อยก็ดีที่ไม่มีการยึดอำนาจ แต่นัก
วิเคราะห์เห็นเวลาที่เริ่มตระหนักแล้วว่านี้คือสัญญาณเริ่มจากมาตรการ
เบาไปสู่หนัก มีแต่หนักการเมืองบางส่วนที่ไม่สนใจ ไม่ตื่นต้น และคิด
ว่่าที่แท้ทหารก็ทำได้แค่นี้

๐๖.๓๐ น. พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก
ในฐานะผู้อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือ กอ.รส. ออก
ประกาศว่าบัดนี้มีการใช้กฎอัยการศึกแล้วโดยเผยแพร่ทางโทรทัศน์
รวมการเฉพาะกิจ หลังจากนั้นก็มีคำสั่งฉบับแล้วฉบับเล่าออกมา
ควบคุมสถานการณ์ เช่น ให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ สถานีวิทยุ
ชุมชน รับผิดชอบต่อทอดจากกองทัพทุกครั้งที่ได้รับการประสาน
ให้ผู้ชุมนุมทางการเมืองอยู่ในที่ต้งที่กำหนด เช่น ให้ กปปส.อยู่ที่ถนน
ราชดำเนินและถนนแจ้งวัฒนะ ส่วน นปช.ให้อยู่ที่ถนนอักษะ เขต
ทวีวัฒนา ห้ามเผยแพร่ข่าวที่กระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย
และเชิญบุคคลสำคัญทางการเมืองบางตำแหน่งเข้าร่วมประชุมที่
สโมสรทหารบก ถนนวิภาวดีรังสิต เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาเหตุการณ์
ไม่สงบเรียบร้อยในวันนี้เวลาบ่าย ๒ โมง

การประชุมในเวลาบ่าย ๒ โมงดำเนินไปตามที่นัด แต่ครั้งนั้น
อาจเชิญครอบครัวมกกว้างเกินไป หลายคนไม่รู้ว่่าตนจะมีส่วนช่วยคลี่
คลายเหตุการณ์ได้อย่างไร และไม่ได้เตรียมคำตอบหรือทางออกไว้
จึงมีผู้เสนอให้เชิญเฉพาะคู่กรณีที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งเข้าประชุม
ใหม่อีกครั้งจะเหมาะกว่า กอ.รส.เห็นด้วยจึงกำหนดให้มีการประชุม
ตัวแทนจาก ๗ ฝ่ายอีกครั้งในวันรุ่งขึ้น

๒๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗ : โจทย์ ๕ ข้อ

๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมม禧วานรังสรรค์ สโมสรทหารบก

ถนนวิภาวดีรังสิต ตัวแทนฝ่ายการเมือง ๗ ฝ่ายเข้าประชุม

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาเป็นประธาน นอกจากนั้นก็มี พลเรือเอก ณะกร พิพัฒน์ ศัย ผู้บัญชาการทหารเรือ พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ผู้บัญชาการทหารอากาศ พลตำรวจเอก อุดมย์ แสงสิงแก้ว ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในฐานะตัวแทนพลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร ผู้บัญชาการทหารสูงสุด คณะอื่นที่ได้รับเชิญเข้าประชุมมี ๗ ฝ่าย ฝ่ายละ ๕ คน รวม ๓๕ คน แต่มาร่วมประชุมจริง ๓๑ คน ทางฝ่ายรัฐบาล นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทนนายกรัฐมนตรีไม่ได้มา แต่ได้ให้นายชัยเกษม นิติสิริ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมาแทน การประชุมใช้เวลาประมาณ ชั่วโมงครึ่ง แต่ละฝ่ายได้แสดงความเห็นตามจุดยืนของตน บรรยากาศทั่วไปไม่มีความขัดแย้ง ที่ประชุมมีโจทย์ ๕ ข้อให้แต่ละฝ่ายไปช่วยคิดเพื่อหาทางออกให้ประเทศชาติ และเชิญกลับมาชี้แจงทางออกอีกครั้งในวันพรุ่งนี้

โจทย์ ๕ ข้อได้แก่

๑. แนวทางการจัดการเลือกตั้งต่องานนี้ไปควรทำอย่างไร มีเมื่อใด ใช้เวลาเตรียมการนานเท่าไร

๒. ในระหว่างรอการเลือกตั้ง รัฐบาลควรเป็นใคร มาจากไหน จะใช้คนกลางทำหน้าที่รักษาการ หรือจะตั้งจากใคร

๓. การปฏิรูปตามที่สังคมเรียกร้องจะอย่างไร มีรูปแบบใดใครดำเนินการ

๔. จะดำเนินการอย่างไรกับผู้ชุมนุมทั้งสองฝ่ายเพื่อไม่ให้เกิดการเผชิญหน้ากัน เช่น จะให้สลายชุมนุมหรือจะให้อยู่อย่างเดิม

๕. จะมีมาตรการการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินชีวิต การเดินทาง การทำมาหากินมีอุปสรรค จนกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

ที่ประชุมให้เวลาทุกฝ่ายช่วยกันกลับไปคิดคำตอบของประเทศ
 ๕ ข้อนี้แล้วกลับมาแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมง ระหว่างนั้นผู้เข้าประชุม
 ได้ให้ชาวต่างๆ เป็นต้นว่า นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธาน
 วุฒิสภาชี้แจงว่า บรรยากาศที่ประชุมวันที่ ๒๑ พฤษภาคมเป็นไปด้วย
 ดี วุฒิสภาไม่ใช่คู่กรณีจึงไม่ต้องไปให้คำตอบ ที่ประชุมเห็นอย่างไร
 วุฒิสภาจะนำไปพิจารณาให้สอดคล้องกัน ขณะเดียวกัน นปช.เสนอ
 ว่าให้ทำประชามติรับฟังความคิดเห็นประชาชนว่าจะเอาอย่างไร นปช.
 บางคนเสนอให้ทำประชามติในเดือนกันยายนว่าจะปฏิรูปก่อนหรือหลัง
 เลือกตั้ง หลังจากนั้นอีก ๒ เดือนคือเดือนพฤศจิกายนหรือธันวาคม
 จึงจัดการเลือกตั้ง ส่วนรัฐบาลนั้นยืนยันว่าให้จัดการเลือกตั้งในวันที่
 ๓ สิงหาคมตามที่เคยประกาศก่อนหน้านี้ ทางฝ่ายคณะกรรมการ
 การเลือกตั้ง (กกต.) เห็นว่าการจะจัดการเลือกตั้งได้ เหตุการณ์บ้าน
 เมืองต้องสงบเรียบร้อยเสียก่อน มิฉะนั้นจะไม่สะดวกและไม่ปลอดภัย
 ในช่วงเวลา ๒๔ ชั่วโมงนั้น ชาวสื่อสารพัดแพร่สะพัดไปทั่วโดย
 เฉพาะข่าวว่าอาจมีการรัฐประหารเกิดขึ้น นายบันคิมุน เลขาธิการ
 สหประชาชาติจึงออกแถลงการณ์ขอให้ทุกฝ่ายละเว้นการใช้ความ

รุนแรงและให้เคารพหลักสิทธิมนุษยชน ผู้แทนอียูหรือสหภาพยุโรป ออกแถลงการณ์ขอให้ไทยแก้วิกฤตการณ์เมืองด้วยการเจรจาและสันติวิธีตามหลักประชาธิปไตย นอกจากนั้นยังมีคำแถลงการณ์จากหลายประเทศในลักษณะเดียวกัน วันนั้นทั่วโลกพุ่งความสนใจมาที่ประเทศไทย

ในวันที่ ๒๑ พฤษภาคมนั่นเอง ที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ลงมติเลือกนายสุรยุทธ์ มาประณิตเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญแทนนายจตุรนต์ อินทจารซึ่งขอลาออก

แล้ววันที่ ๒๒ พฤษภาคมก็มาถึง!

๒๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗ : ยืนยันทันทีไม่ลาออกใช้ไหม

เวลา ๑๔.๐๐ น. การประชุม ๗ ฝ่ายเริ่มขึ้นที่ห้องประชุม มัชฌิมวันรังสรรค์ สโมสรทหารบก ถนนวิภาวดีรังสิต หลังจากแต่ละฝ่ายได้แสดงความเห็นตามโจทย์ ๕ ข้อแล้วซึ่งส่วนใหญ่ยังคงยืนกรานความเห็นเมื่อวานนี้และตามที่ได้ให้สัมภาษณ์ไปในช่วง ๒๔ ชั่วโมงที่ผ่านมา พลเอกประยุทธ์ประธานในที่ประชุมจึงได้สอบถามตัวแทนรัฐบาลคือ นายชัยเกษม นิติสิริ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมว่า ตกลงรัฐบาลยืนยันทันทีไม่ลาออกทั้งรายบุคคลหรือทั้งคณะใช้ไหม นายชัยเกษมตอบว่าตอนนี้ไม่ลาออก และต้องการดำเนินการต่อจนกว่าจะครบวาระตามกฎหมาย พลเอกประยุทธ์จึงตอบกลับทันทีว่า “ถ้าอย่างนั้นจะยึดอำนาจการปกครอง” เมื่อสิ้นสุดคำกล่าวนี้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจำนวนหนึ่งก็เข้ามาควบคุมสถานการณ์ในห้องประชุมอย่าง ที่เรียกว่า “ซาร์จัตว” ผู้ร่วมประชุมทั้ง ๗ ฝ่าย แล้วนำตัวออกจากห้อง มัชฌิมวันรังสรรค์ไปในทันที

หลังจากนั้นโทรทัศน์ทุกช่องเปิดเพลงปลุกใจอีกเหมิบบ้าง หวาน แหวบบ้างประมาณ ๑ ชั่วโมง ราว ๑๗.๐๐ น. พลเอกประยุทธ์ได้ออกโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจพร้อมกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช.แถลงข่าวการยึดอำนาจเมื่อเวลา ๑๖.๓๐ น. และให้กอง

อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (กอ.รส.) ที่เพิ่งตั้งได้ ๒ วัน
สิ้นสุดลง หลังจากนั้นก็ทยอยออกคำสั่งหลายฉบับตามรูปแบบของ
การยึดอำนาจ เช่น ยืนยันการประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ห้ามประชาชนออกจากเคหสถานตามเวลาที่กำหนด ให้สื่อวิทยุ
โทรทัศน์ โทรทัศน์ดาวเทียมรองรับสัญญาณจากสถานีวิทยุโทรทัศน์
กองทัพบก สลายการชุมนุมโดยให้ประชาชนออกจากพื้นที่และกลับ
ภูมิลำเนา ให้รัฐมนตรีมนูญฉบับ พ.ศ.๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวด ๒
ว่าด้วยพระมหากษัตริย์ ห้ามชุมนุมทางการเมืองเกิน ๕ คน ให้สถาน
ศึกษาหยุดการเรียนการสอน ๓ วัน และมีคำสั่งให้บุคคลต่างๆ ส่วน
ใหญ่เป็นรัฐมนตรีและผู้มีบทบาททางการเมืองไปรายงานตัวที่กอง
อำนวยการของ คสช. ณ สโมสรทหารบก ถนนวิภาวดีรังสิต ทั้งนี้
คสช.ได้ชี้แจงด้วยว่าไม่มีการปิดสัญญาณอินเทอร์เน็ต ไม่มีการปิด
ไลน์ ยูทูบ หรือโซเชียลมีเดียใดๆ

การออกประกาศและคำสั่งให้คนโน้นคนนี้ไปรายงานตัวยังคง
มีอยู่ตลอดมาอีกหลายวัน บางคนรายงานตัวแล้วก็ปล่อยตัวกลับ
บางคนถูกควบคุมตัวไว้วันสองวัน บางคนก็หลายวัน สถานที่ควบคุม
ตัวก็อยู่ใกล้ไกลต่างกันออกไป บางคนต้องเดินทางไปต่างจังหวัด
แต่พอระยะหนึ่งผ่านไปก็ได้รับการปล่อยตัวทั้งหมด ผู้ที่ถูกนำตัวไป
ควบคุมหรือจะเรียกว่า “คุมกัน” หรือ “เก็บตัว” ไว้ก็ตาม ซึ่งมีอยู่
หลายคน แต่ละคนมีเรื่องราวที่เมื่อนำมาเล่ากันในขณะนี้อาสสนุกสนาน
เห็นเป็นเรื่องขบขัน แต่คิดว่าในขณะเกิดเหตุน่าจะตื่นเต้น
ระทึกใจ

บางคนเล่าว่าถูกนำตัวไปควบคุมในที่เดียวกับผู้ที่เป็นคู่กรณี
ระหว่างการประท้วงซึ่งหลังจากที่อยู่กันกันวันสองวันแล้วก็ดูจะรักใคร่
กลมเกลียวกันดี ออกมาจากที่ควบคุมตัวกลายเป็นไปมาหาสู่กัน
มีตั่งรุ่นกันอย่างมิตร มีพลเอกอยู่รายหนึ่งเล่าว่าไปรายงานตัวพร้อม
รปภ. พอถึงเวลาเขาก็นำตัวไปควบคุมพร้อมกับ รปภ.ซึ่งติดร่างแหไป

ด้วยโทษฐานอีตา รบภ.ไปลับๆ ล่อๆ อยู่ด้วยกันทั้งที่ไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีเพราะไม่ใช่คนสำคัญ ลงท้ายเขาจึงปล่อยนายกลับ แต่ รบภ. ยังต้องอยู่ต่ออีกหลายวัน

นักการเมืองระดับหัวหน้าพรรคอีกคนมีเรื่องสนุกกว่านั้น ไปถูกคุมตัวอยู่ ณ ต่างจังหวัดที่ห่างไกล เรือนพักก็ร้อนอบอ้าว ท่านจึงออกปากขออนุญาตว่าจ้างช่างมาติดเครื่องปรับอากาศโดยขอออกเงินเอง เสร็จแล้วจะยกให้เป็นของหลวง ปรากฏว่าพอเข้าติดตั้งเสร็จ ตกสายเขาก็ปล่อยตัวกลับ แอร์ยังไม่ทันได้ใช้แต่ตกเป็นของหลวงไปเรียบร้อยแล้ว ทหารที่คุมตัวไปส่งบ้านกระซิบว่า เอาไว้คราวหน้าค่อยกลับมาใช้บริการก็แล้วกันนะครับ ผมจะรอ!

เรื่องพวกนี้ฟังดูเหมือนสนุก แต่ใครไปตกอยู่ในภาวะอย่างนั้นคงไม่สนุก

วันนี้ हमोเป็นพยานให้ผมด้วยก็แล้วกัน
ว่าคณะเขายึดอำนาจกัน
ผมอยู่กับหมอที่ศิริราช!

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เดือนพฤษภาคม หน้าร้อนอากาศร้อนอบอ้าวเต็มที่ ร้อน
เพราะแดดและอากาศนั้นเรื่องหนึ่งเพราะเป็นเรื่องฤดูกาลตามธรรมชาติ
ปกติปลายเมษายน ต้นพฤษภาคม จะมีวันร้อนที่สุดของปีด้วยซ้ำ แต่
ร้อนรุ่มก่อกวนใจด้วยวิกฤตการเมืองตามที่มีผู้คนปักหลักชุมนุมกันอยู่
หน้าทำเนียบรัฐบาล ที่ถนนราชดำเนิน ถนนแจ้งวัฒนะ สีแยกราช-
ประสงค์ ถนนอักษะ และสถานที่สาธารณะอื่นๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร
และต่างจังหวัด จนทำให้รถติด พ่อค้าแม่ขายทำมาหากินไม่สะดวก
สุขภาพจิตปั่นป่วนเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ใครออกจากบ้านไม่ต้องเลือกแล้วว่าวันจันทร์แต่งเหลือง วัน
อังคารแต่งชมพูจะได้ถูกโฉลกโชคชัย แค่อุบัติว่าไม่ใช่เหลืองไม่ใช่
แดงก็แล้วกันไม่งั้นจะไม่ปลอดภัยเพราะถูกหวาดระแวง เย็นลงเล็ก
งานแล้วเคยรีบกลับบ้านก็ต้องอ้อยอิ่งยังไม่กลับ เล็งว่าดินเนอร์คืนนี้
จะไปกินข้าวที่หน้าเวทีไหน เพราะวง กปปส.ของคุณสุเทพก็มันส์ คุณ
อัญชลีก็เจ๋ง อาหารดีดนตรีเพราะ วง นปช.ของคุณจุฑาพรก็สนุก วง
กลุ่มพันธมิตรฯ ก็ได้เนื้อหาสาระ นี่คือประเทศไทย